

[Nissen.]

overfor det, at de ikke kan mere, at de er økonomisk færdige, økonomisk ruinerede; og mange ældre Landmænd, der har støttet de unge, og som ellers ved Genforeningen sad godt i det, staar i Dag ligesaadan: forgældet til op over Ørene og kørt fast med det hele.

Jeg skal ingenlunde underkende det danske Samfundens gode Villie og Sindelag, hvormed det har mødt Sønderjyderne og prøvet paa at hjælpe os til Rette økonomisk, og jeg tror, jeg har Lov til som en af Sønderjydernes Repræsentanter her paa Tinge at sige det danske Samfund og den danske Stat Tak for al den Hjælp, det har ydet os, men jeg maa samtidig indtrængende bede dem om at betænke, at den økonomiske Hjælp, der er givet os, for det meste er tilflydt os i Form af Laan, som under de nuværende lave Konjunkturer paa Landbrugsprodukter er blevet et tveægget Sværd, og naar man i Dag i det gamle Land faar Indtryk af, at vi Sønderjyder er nok nogle utilfredse og umedgørlige Mennesker, beder jeg de ærede Medlemmer af dette høje Ting om at betænke, hvor mørk den Baggrund er, som Utilfredsheden er fremkommet paa.

Vil man nu spørge: Men hvad tænker Sønderjyderne da der bør gøres fra Statens Side paa Baggrund af disse Forhold, saa vil jeg sige, at den røde Traad, som gaar igennem de Krav, som stilles, er dette, at man i nogen Grad vil godtgøre os det Tab, vi har været udsat for forud for det øvrige Land siden Genforeningen. En meget anset Mand, en Mand med stor Forstaaelse for sønderjydske Forhold, Pastor Schmidt i Øsby, har i den sidste Tid beskæftiget sig med disse Spørgsmaal, og hans Udtalelser overfor Offentligheden gaar ud paa dette, at de økonomiske Forhold i Sønderjylland maa gøres op fra Bunden af. Han tiltræder hermed i Realiteten de Synspunkter, som en stor Del af den sønderjydske Befolkning mener er i Overensstemmelse med sund Retfærdighedssans.

Jeg indrømmer, at den Opgave, som den danske Stat her stilles overfor finansielt set, er stor, men jeg maa tilføje, at det er jo kun det samme Krav, som er stillet fra Statens Side overfor et Par Hundrede Tusinde Sønderjyder. Sønderjyderne er ved at segne under den økonomiske Særbelastning, som er dem paalagt, men hvad der ikke er muligt for en Del af det danske Samfund at bære, det maatte vel være muligt for det hele Samfund. Jeg beder indtrængende om, at man fra Regeringens Side vil tage disse mine Udtalelser under alvorlig Overvejelse og handle derefter, saa det aabne Saar

i Sønderjylland maa blive lægt til lige stor Glæde for begge Parter.

Chr. Ernst Christensen: Jeg var næsten bange for, at man blev arbejdsløs, da Venstre havde stillet sin Dagsorden, men siden den Tid er der jo kommet en hel Del, der nok kan aabne Udvej til at tale om sønderjydske Forhold igen.

Det er jo ikke første Gang, at de økonomiske Forhold i Sønderjylland er paa Tale herinde i den danske Rigsdag. Efter de økonomiske Forholdsregler, der blev taget lige efter Genforeningen med Valutaregulering og Oprettelse af Laanekassen for Sønderjylland og den paa samme Tid trufne Ordning med Hensyn til de Kreditforeninger og Kreditinstitutioner, der skulde virke i Sønderjylland, har det været nødvendigt to Gange at gaa til dybtgaaende Undersøgelser af de sønderjydske økonomiske Forhold. Dette skete første Gang ved Nedsættelse af Realkreditkommissionen i Juli 1925 til Undersøgelse af Realkreditforholdene i Sønderjylland og næste Gang ved Nedsættelse af det sønderjydske Erhvervsudvalg i Maj 1928 til Undersøgelse af Erhvervsforholdene i Sønderjylland.

Begge Kommissioner har gjort et stort og dybtgaaende og fortjenstfuldt Arbejde til Belysning af de mange Forhold, og begge har de peget paa de store Vanskeligheder, der har været forbundet med den økonomiske Genforening i Sønderjylland, og den danske Rigsdag har Gang paa Gang efter Evne søgt at bøde paa de vanskelige økonomiske Forhold. Alle Partier har vidst, at det gjaldt om her at yde en Indsats, og de har fulgt de Krav, der lød nede fra Sønderjylland, første Gang ved Ydelse af Realkreditlaanet paa 10 Mill. Kr. — de er ikke fuldt optaget —, næste Gang ved Stiftelse af den sønderjydske Hypoteklaanefond paa 20 Mill. Kr. og desuden ved den sønderjydske Laanekasses mange Serier; til Haandværk, til Landbrug, til Oprettelse af nye Ejendomme o. s. v. er der her stillet Beløb til Raadighed paa mellem 20 og 30 Mill. Kr., nærmest vel 28 Mill. Kr.

Det er altsaa mange Midler, der er blevet stillet til Raadighed til Sønderjylland, naar Kravene har været rejst dernede fra, og ingen har mere end Sønderjyderne ønsket, at det skulde være Slut med denne mægtige Laanetrang, med denne mægtige Laangivning, der kom noget uventet for os. Det har jo ikke været let for de sønderjydske Repræsentanter saaledes Gang efter Gang at maatte ty til Rigsdagen; de har jo hørt til et Folk, der altid har kunnet klare sig økono-